

## Oponentní posudek bakalářské práce

Patrik Sebastián Tauchman: *Problematika autorství deuteropavlovských listů do Kolos a Efezu*, HTF UK 2022

---

Práce studenta Patrika Sebastiána Tauchmana na téma „Problematika autorství deuteropavlovských listů do Kolos a Efezu“ podává přehled současných názorů na problematiku autenticity a vzájemného vztahu kanonických listů Efezanům a Kolosanům.

Autor člení výklad do sedmi kapitol. Tři úvodní kapitoly se zabývají představením korpusu Pavlových listů jako druhé části kánonu Nového zákona, problémem novozákonní pseudoepigrafie a formováním novozákonního kánonu. Čtvrtá a pátá kapitola tvoří hlavní a nejrozsáhlejší část práce, která se věnuje oběma listům v pořadí opačném, než je v kánonu, tj. nejprve listu Kolosanům, poté Efezanům. Shrnuje diskuse o tématech literárního a teologického úvodu do novozákonních textů, tedy o obci adresátů, době a místě sepsání, obsahu a autenticitě obou listů. Šestá kapitola relativně stručně shrnuje závěry srovnání obou epištol co do obsahových paralel, literární charakteristiky (vlastně spíše slovních paralel a zmiňuje hypotézu o literární závislosti) a co do strukturálních analogií a teologie.

Autor shrnuje názory badatelů na otázku autenticity a literární závislosti obou listů. Vychází převážně ze zahraniční odborné literatury. V bibliografii uvádí šestnáct knižních titulů a jeden odborný článek, což je na bakalářskou práci poměrně vysoké množství. Zároveň se však autor vzhledem k šíři tématu musí v mnoha případech spoléhat na sekundární reference. Např. na s. 22 odkazuje na názory Massona, na s. 23 na Bultmanna a na s. 33 na Käsemanna, Conzelmanna a Goodspeeda, které neuvádí v seznamu literatury, aniž by upřesňoval, která díla těchto autorů má na mysli, a aniž by dostatečně jasně a jednoznačně určoval zdroj své reference. Nedomnívám se, že by šlo o „kvantitativní defekt“, neboli že pro potřeby bakalářské práce bylo nezbytné prostudovat ještě více literatury, ale jsem přesvědčen, že reference na literaturu, která nebyla přímo použita, měly být v tomto druhu práce ošetřeny v poznámkách pod čarou (uvedením alespoň titulu díla prezentujícího referovaný názor, uvedení přesného zdroje reference včetně lokace ve zdrojovém dokumentu, sdělení, že autor odkazovanou publikaci nepoužil přímo, tudíž ji neuvádí v použité literatuře). Rovněž by autor akademického textu měl odkazovat na zdrojové texty v případě referencí na starověké autory (např. na Eusebia z Kaisareie potažmo Órigena na s. 12).

Autor práce dospívá k závěru, že téma je velmi komplikované a že žádná ze stran neposkytuje pro své názory konkluzivní argumenty. Rozhoduje se proto zachovat k otázce autenticity a vzájemné závislosti obou listů skeptické stanovisko. Tento závěr pokládám za zcela legitimní.

Práci bych vytknul jazykovou nezralost, jež způsobuje, že shrnutí často nepřehledných diskusí o pojednávaných otázkách není podáno vždy srozumitelně. Jedná se o drobné gramatické lapsy a často nevhodné až zavádějící formulace. Jako příklad uvádím větu ze závěru práce „V průběhu doby existence křesťanské církve byly [obě epištoly] mnohokrát napadány pro svou autenticitu, ačkoliv je mezi badateli i mnoho těch, kteří jejich pravost

brání.“ – správně „... byla jejich autenticita mnohokrát napadána...“. Možná také proto se autorovi někdy nedaří vystihnout podstatu problému, jako např. v kapitole o pseudoepigrafii. Problém kanonické pseudoepigrafie netkví v tom, že se s pseudepigrafy mohly do kánonu dostat méně pravověrné nauky (jak formuluje autor na s. 12), neboť normativitu textu negarantuje jeho obsah, nýbrž církev, která z něj učinila součást kánonu. Problémem je, že jedním z kritérií při rozhodování o kanonicitě bylo také přesvědčení o autenticitě autorství, a pokud moderní bádání odhaluje, že v kánonu jsou také pseudepigrafní texty, ukazuje se, že se církevní autority při rozhodování o kanonicitě mýlily, a vzniká legitimní otázka, jaké má jejich omyl dosahy.

### **Závěrečné hodnocení**

Text svým rozsahem (cca 45 normostran) splňuje kvantitativní požadavky na bakalářskou práci a s uvedenými výhradami odpovídá také kvalitativním nárokům. Práci doporučuji k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby navrhuji hodnocení známkou *valde bene*.

V Praze dne 30. 12. 2022

doc. PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.